

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ต้องการทราบพฤติกรรมการช่วยเหลือแท้งตสุภาพบุตรของมารดาที่มีผลต่อภาวะฟินฟูในเด็กอายุ 5 ปี ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง ระหว่างวันที่ 23 พฤษภาคม ถึง วันที่ 12 มิถุนายน พ.ศ. 2553 เรียงลำดับดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป
2. พฤติกรรมการช่วยเหลือแท้งตสุภาพบุตรของมารดา
3. การเลี้ยงลูกด้วยนมขวด
4. การอนุญาตให้บุตรรับประทานขนมและน้ำอัดลม
5. ภาวะฟินฟู
6. พฤติกรรมการช่วยเหลือแท้งตสุภาพของมารดาที่มีผลต่อภาวะฟินฟูของบุตร

ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของมารดาและเด็กอายุ 5 ปีในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย อายุมารดา ระดับการศึกษามารดา อาชีพมารดา รายได้มารดา อาชีพสามี รายได้สามี จำนวนบุตร ลำดับของบุตรที่ได้รับการตรวจฟัน เพศของบุตร และเขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน ผลการศึกษาได้ข้อสรุปดังนี้

1. อายุมารดา พบว่ามารดากลุ่มอายุ 30 - 34 ปี มากสุด ร้อยละ 33.0 รองลงมากลุ่มอายุ 25 - 29 ปี ร้อยละ 24.6 กลุ่มอายุ 35 - 39 ปี ร้อยละ 22.9 ต่ำกว่า 25 ปี ร้อยละ 11.5 และน้อยสุดอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป ร้อยละ 8.1 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามอายุมารดา

	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 25 ปี	41	11.5
25 - 29 ปี	88	24.6
30 - 34 ปี	118	33.0
35 - 39 ปี	82	22.9
ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป	29	8.1
รวม	358	100.0

หมายเหตุ

อายุต่ำสุด 19 ปี อายุสูงสุด 49 ปี อายุเฉลี่ย 31.6 ปี

2. ระดับการศึกษาของมารดา พบว่าระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 26.8 รองลงมา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 26.5 มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า (ปวช.) ร้อยละ 21.8 อนุปริญญาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 5.9 ปริญญาตรี ร้อยละ 17.9 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 1.1 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามระดับการศึกษาของมารดา

	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	96	26.8
มัธยมศึกษาตอนต้น	95	26.5
มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า (ปวช.)	78	21.8
อนุปริญญา หรือเทียบเท่า	21	5.9
ปริญญาตรี	64	17.9
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.1
รวม	358	100.0

3. อาชีพมารดา พบว่ามารดาอาชีพรับจ้างมากที่สุด ร้อยละ 39.9 รองลงมาอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 23.2 อาชีพค้าขาย ร้อยละ 14.0 อาชีพแม่บ้าน ร้อยละ 13.1 และอาชีพรับราชการหรือ รัฐวิสาหกิจน้อยสุด ร้อยละ 9.8 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามอาชีพมารดา

	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	143	39.9
เกษตรกร	83	23.2
ค้าขาย	50	14.0
แม่บ้าน	47	13.1
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	35	9.8
รวม	358	100.0

4. รายได้มารดา พบว่ามารดามีรายได้มากที่สุดอยู่ในช่วง 2,001 - 4,000 บาท ร้อยละ 27.4 รองลงมา 4,001 - 6,000 บาท ร้อยละ 21.2 ตั้งแต่ 8,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 20.9 ต่ำกว่า 2,000 บาท ร้อยละ 15.4 และน้อยสุด 6,001 - 8,000 บาท ร้อยละ 15.1 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามรายได้มารดา

	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000 บาท	55	15.4
2,001 - 4,000 บาท	98	27.4
4,001 - 6,000 บาท	76	21.2
6,001 - 8,000 บาท	54	15.1
ตั้งแต่ 8,001 บาทขึ้นไป	75	20.9
รวม	358	100.0

หมายเหตุ

รายได้ต่ำสุด พบว่าไม่มีรายได้ รายได้สูงสุด 300,000 บาท รายได้เฉลี่ย 7,373 บาท

5. อาชีพบิดา พบว่าบิดาส่วนมากมีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 51.1 รองลงมาอาชีพเกษตรกร ร้อยละ 21.2 รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 14.2 และน้อยสุดค้าขาย ร้อยละ 13.4 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของบิดา จำแนกตามอาชีพบิดา

	จำนวน	ร้อยละ
รับจ้าง	183	51.1
เกษตรกร	76	21.2
รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	51	14.2
ค้าขาย	48	13.4
รวม	358	100.0

6. รายได้บิดา พบว่า บิดามีรายได้มากที่สุดอยู่ในช่วง 8,001 - 10,000 บาท ร้อยละ 27.1 รองลงมา 4,001 - 8,000 บาท ร้อยละ 26.5 ตั้งแต่ 10,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 20.7 รายได้ 2,001 - 4,000 บาท ร้อยละ 18.2 และต่ำกว่า 2,000 บาท น้อยสุดร้อยละ 7.5 โดยรายได้ต่ำสุด 1,000 บาท สูงสุด 300,000 บาท และรายได้เฉลี่ย 9,376 บาท ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของบิดา จำแนกตามรายได้บิดา

	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000 บาท	27	7.5
2,001 - 4,000 บาท	65	18.2
4,001 - 8,000 บาท	95	26.5
8,001 - 10,000 บาท	97	27.1
ตั้งแต่10,000 บาทขึ้นไป	74	20.7
รวม	358	100.0

หมายเหตุ

รายได้ต่ำสุด 1,000 บาท รายได้สูงสุด 300,000 บาท รายได้เฉลี่ย 9,376 บาท

7. จำนวนบุตร พบว่ามารดาส่วนมากมีบุตรจำนวน 2 คน ร้อยละ 56.4 รองลงมา 1 คน ร้อยละ 33.2 จำนวน 3 คน ร้อยละ 9.8 และจำนวน 4 น้อยสุดร้อยละ 0.6 ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามจำนวนบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	119	33.2
2 คน	202	56.4
3 คน	35	9.8
4 คน	2	0.6
รวม	358	100.0

8. ลำดับของบุตรที่ได้รับการตรวจฟัน พบว่าลำดับของบุตรที่ได้รับการตรวจฟัน ส่วนมากเป็นคนที่ 1 ร้อยละ 59.8 รองลงมาเป็นบุตรคนที่ 2 ร้อยละ 35.5 คนที่ 3 ร้อยละ 4.5 และเป็นบุตรคนที่ 4 น้อยสุดร้อยละ 0.3 ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามลำดับของบุตรที่ได้รับการตรวจฟัน

	จำนวน	ร้อยละ
คนที่ 1	214	59.8
คนที่ 2	127	35.5
คนที่ 3	16	4.5
คนที่ 4	1	0.3
รวม	358	100.0

9. เพศของบุตร พบว่า มีอัตราใกล้เคียงกันระหว่างเพศชาย และเพศหญิงโดยส่วนมาก เป็นเพศชาย ร้อยละ 51.7 และเพศหญิงร้อยละ 48.3 ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามเพศของบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	185	51.7
หญิง	173	48.3
รวม	358	100.0

10. เขตพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียน พบว่า เด็กอายุ 5 ปีเรียนในโรงเรียนเขตพื้นที่นอกเขตเทศบาล ร้อยละ 71.8 เรียนในโรงเรียนในเขตเทศบาล ร้อยละ 28.2 ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของบุตร จำแนกตามเขตพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียน

	จำนวน	ร้อยละ
นอกเขตเทศบาล	257	71.8
ในเขตเทศบาล	101	28.2
รวม	358	100.0

พฤติกรรมความช่วยเหลือทันตสุขภาพบุตรของมารดา

1. การดูแลในระยะเวลาที่ฟันยังไม่ขึ้น

1.1 การเช็ดเหงือก ลิ้น กระพุ้งแก้ม โดยทำความสะอาดช่องปากบุตรได้หลายเวลา พบว่า มารดาเช็ดทำความสะอาดช่องปากร้อยละ 90.8 มารดาส่วนมากเช็ดเหงือก ลิ้นกระพุ้งแก้มให้บุตรหลังตื่นนอนตอนเช้า ร้อยละ 76.9 รองลงมา ก่อนเข้านอนตอนเย็น ร้อยละ 44.9 หลังอาหารทุกมื้อ ร้อยละ 27.7 ตื่นนอนตอนกลางวัน ร้อยละ 3.7 และก่อนเข้านอนตอนเข้านอนยี่สิบ ร้อยละ 3.4 โดยมารดาไม่ได้เช็ดทำความสะอาดช่องปากบุตรจำนวน 33 คน ร้อยละ 9.2 ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามเวลาทำความสะอาดช่องปากบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
มารดาเช็ดเหงือก ลิ้น กระพุ้งแก้ม	325	90.8
เวลาในการทำความสะอาดช่องปาก		
1. หลังตื่นนอนตอนเช้า	250	76.9
2. ก่อนเข้านอนตอนเย็น	146	44.9
3. หลังอาหารทุกมื้อ	90	27.7
4. ตื่นนอนตอนกลางวัน	12	3.7
5. ก่อนเข้านอนตอนเช้า	11	3.4
รวม	325	100.0

หมายเหตุ

มารดาที่ไม่ได้ทำความสะอาดช่องปากบุตรเลย 33 คน หรือร้อยละ 9.2

1.2 การมอบหมายให้บุคคลช่วยทำความสะอาดแทน พบว่ามารดาได้มอบให้บุคคลอื่นดูแลทันตสุขภาพบุตรแทน ร้อยละ 74.0 โดยมอบให้ตา ยายมากที่สุด ร้อยละ 46.4 รองลงมาคือสามี ร้อยละ 30.9 ปู่ย่า ร้อยละ 14.7 พี่ของลูก ร้อยละ 6.8 และ บุคคลอื่น ๆ น้อยสุด ร้อยละ 0.8 ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามบุคคลที่มอบหมายให้ทำความสะอาดแทน

	จำนวน	ร้อยละ
มารดามอบหมายบุคคลให้ช่วยดูแล	265	74.0
บุคคลที่มอบหมาย		
1. ตา ยาย	123	46.4
2. สามี	82	30.9
3. ปู่ ย่า	39	14.7
4. พี่ของลูก	18	6.8
5. อื่นๆ	3	0.8
รวม	265	100.0

2. การแปรงฟันให้บุตร

2.1 อายุของบุตรที่มารดาเริ่มช่วยแปรงฟัน พบว่ามารดาเริ่มช่วยแปรงฟันให้บุตรเมื่อบุตรอายุไม่เกิน 24 เดือนมากที่สุด ร้อยละ 47.8 รองลงมา ไม่เกิน 25 เดือน ร้อยละ 27.9 และอายุเกิน 25 เดือนน้อยสุด ร้อยละ 24.3 โดยอายุต่ำสุดที่มารดาเริ่มแปรงฟันให้บุตร คือ 6 เดือน สูงสุด 60 เดือน และอายุเฉลี่ยที่มารดาเริ่มช่วยแปรงฟัน 21.4 เดือน ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามอายุของบุตรที่มารดาเริ่มช่วยแปรงฟัน

	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 24 เดือน	171	47.8
ไม่เกิน 25 เดือน	100	27.9
มากกว่า 25 เดือนขึ้นไป	87	24.3
รวม	358	100.0

หมายเหตุ

อายุต่ำสุด 6 เดือน อายุสูงสุด 60 เดือน อายุเฉลี่ย 21.4 เดือน

2.2 เวลาที่มารดาแปรงฟันให้บุตร โดยมารดาสามารถเลือกเวลาในการแปรงฟันให้บุตรได้หลายเวลา พบว่ามารดาส่วนมากแปรงฟันให้บุตรหลังตื่นนอนตอนเช้า ร้อยละ 90.5 รองลงมาแปรงก่อนเข้านอนตอนเย็น ร้อยละ 62.3 แปรงหลังอาหารทุกมื้อ ร้อยละ 10.6 แปรงก่อนเข้านอนตอนเช้า ร้อยละ 3.6 และตอนตื่นนอนตอนกลางวันน้อยสุด ร้อยละ 1.4 ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามเวลาที่มารดาแปรงฟันให้บุตร

	จำนวน	ร้อยละ
1. หลังตื่นนอนตอนเช้า	324	90.5
2. ก่อนเข้านอนตอนเย็น	223	62.3
3. หลังอาหารทุกมื้อ	38	10.6
4. ตื่นนอนตอนกลางวัน	5	1.4
5. ก่อนเข้านอนตอนเช้า	13	3.6

2.3 วิธีการแปร่งฟืนให้บุตร พบว่ามารดาส่วนมากแปร่งฟืนให้บุตรด้วยวิธีการแปร่ง
ธูปไปธูมาและปิดชิ้นปิดลง ร้อยละ 65.1 รองลงมาแปร่งด้วยวิธีปิดชิ้นปิดลง ร้อยละ 17.6 แปร่งธูปไป
มาในแนวขวาง ร้อยละ 15.9 และแปร่งแบบหมุนข้อมือน้อยสุด ร้อยละ 1.4 ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามวิธีการแปร่งฟืนให้บุตร

	จำนวน	ร้อยละ
แปร่งธูปแปร่งธูปไปธูมาและปิดชิ้นปิดลง	233	65.1
แปร่งปิดชิ้นปิดลง	63	17.6
ธูปไปมาในแนวขวาง	57	15.9
แปร่งแบบหมุนข้อมือ	5	1.4
รวม	358	100.0

2.4 การใส่ยาสีฟืน พบว่ามารดาส่วนมากใส่ยาสีฟืนในการแปร่งฟืนให้บุตร
ร้อยละ 98.0 และไม่ใส่ยาสีฟืน ร้อยละ 2.0 ดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการใส่ยาสีฟืน

	จำนวน	ร้อยละ
ใส่	351	98.0
ไม่ใส่	7	2.0
รวม	358	100.0

2.5 ยาสีฟืนผสมฟลูออไรด์ พบว่า มารดาส่วนมากแปร่งฟืนบุตรด้วย
ยาสีฟืนผสมฟลูออไรด์ ร้อยละ 98.3 ยาสีฟืนที่ไม่มีฟลูออไรด์ผสม ร้อยละ 1.7 ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามประเภทของยาตีฟันผสมฟลูออไรด์

	จำนวน	ร้อยละ
มีฟลูออไรด์	345	98.3
ไม่มีฟลูออไรด์	6	1.7
รวม	358	100.0

3. การฝึกแปรงฟัน

3.1 อายุของบุตรที่มารดาเริ่มฝึกแปรงฟัน พบว่า มารดาส่วนมากเริ่มฝึกให้บุตรแปรงฟันเองเมื่อบุตรอายุมากกว่า 25 เดือน ร้อยละ 56.4 รองลงมา ไม่เกิน 24 เดือน ร้อยละ 34.9 และไม่เกิน 12 เดือน น้อยสุดร้อยละ 8.7 โดยบุตรอายุต่ำสุดที่มารดาเริ่มฝึกแปรงฟันคือ 9 เดือน อายุมากที่สุด 60 เดือน และอายุเฉลี่ย 30.6 เดือน ดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามอายุของบุตรที่มารดาเริ่มฝึกแปรงฟัน

	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 25 เดือน	202	56.4
ไม่เกิน 24 เดือน	125	34.9
ไม่เกิน 12 เดือน	31	8.7
รวม	358	100.0

หมายเหตุ

อายุต่ำสุด 9 เดือน อายุสูงสุด 60 เดือน อายุเฉลี่ย 30.6 เดือน

3.2 มารดาควบคุมกำกับการแปรงฟันของบุตร พบว่า มารดาส่วนมากควบคุมการแปรงฟันบุตรเป็นบางครั้ง ร้อยละ 54.2 รองลงมาควบคุมทุกครั้ง ร้อยละ 41.9 และไม่ได้ควบคุมการแปรงฟันของบุตรน้อยสุด ร้อยละ 3.9 ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการควบคุมกำกับการแปรงฟันบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
ควบคุมทุกครั้งที่แปรงฟัน	150	41.9
ควบคุมเป็นบางครั้ง	194	54.2
ไม่ได้ควบคุมถูกแปรงฟันเองตามลำพัง	14	3.9
รวม	358	100.0

3.3 มารดาตรวจความสะอาดซ้ำหลังบุตรแปรงฟัน พบว่า มารดาส่วนมากตรวจฟันให้บุตรหลังการแปรงฟันเป็นบางครั้ง ร้อยละ 66.8 รองลงมาตรวจทุกครั้งที่บุตรแปรงฟัน ร้อยละ 23.5 และไม่ได้ตรวจซ้ำน้อยสุด ร้อยละ 9.8 ดังตารางที่ 20

ตารางที่ 20 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการตรวจฟันซ้ำหลังบุตรแปรงฟัน

	จำนวน	ร้อยละ
ตรวจทุกครั้งที่แปรงฟัน	84	23.5
ตรวจเป็นบางครั้ง	239	66.8
ไม่ได้ตรวจ	35	9.8
รวม	323	100.0

3.4 มารดาชื่นชมหรือโอบกอบุตรเมื่อบุตรทำความสะอาดฟันตามคำแนะนำ พบว่ามารดาส่วนมากปฏิบัติเป็นบางครั้ง ร้อยละ 61.7 รองลงมาปฏิบัติทุกครั้ง ร้อยละ 35.5 และไม่ได้ปฏิบัติน้อยสุด ร้อยละ 2.8 ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการขึ้นชม หรือ โอบกอดบุตรเมื่อบุตร
ทำความสะอาดฟันตามคำแนะนำ

	จำนวน	ร้อยละ
ทำทุกครั้ง	127	35.5
ทำเป็นบางครั้ง	221	61.7
ไม่ได้ทำ	10	2.8
รวม	358	100.0

3.5 มารดาเปลี่ยนแปรงสีฟันเมื่อครบ 3 เดือน หรือเมื่อขนแปรงสีฟันบานพบว่ามารดาส่วนมากเปลี่ยนแปรงสีฟันให้บุตร ร้อยละ 93.3 และไม่เปลี่ยนแปรงสีฟัน ร้อยละ 6.7 ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการเปลี่ยนแปรงสีฟันเมื่อครบ 3 เดือน
หรือเมื่อขนแปรงสีฟันบาน

	จำนวน	ร้อยละ
เปลี่ยน	334	93.3
ไม่เปลี่ยน	24	6.7
รวม	358	100.0

3.6 มารดาให้คำแนะนำที่ถูกต้องในการแปรงฟันแก่บุตร พบว่า มารดาส่วนมากแนะนำบุตรให้แปรงฟันให้ถูกต้อง ร้อยละ 95.0 และไม่แนะนำ ร้อยละ 5.0 ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการให้คำแนะนำที่ถูกต้องในการแปรงฟัน
แก้มบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
แนะนำ	340	95.0
ไม่แนะนำ	18	5.0
รวม	358	100.0

3.7 การชักชวนและเป็นแบบอย่างในการแปรงฟันแก้มบุตร พบว่ามารดาส่วนมาก มีการชักชวนและเป็นแบบอย่างในการแปรงฟันแก้มบุตร ร้อยละ 89.7 และไม่ปฏิบัติ ร้อยละ 10.3 ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการชักชวน และเป็นแบบอย่างในการ
แปรงฟันแก้มบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
ปฏิบัติ	321	89.7
ไม่ปฏิบัติ	37	10.3
รวม	358	100.0

3.8 มารดาช่วยตรวจฟันบุตร พบว่ามารดาตรวจฟันให้บุตร ร้อยละ 86.3 โดยเป็นการตรวจที่ไม่สม่ำเสมอมากที่สุด ร้อยละ 52.5 รองลงมาตรวจทุกวันหลังแปรงฟัน ร้อยละ 16.2 ตรวจทุกสัปดาห์ ร้อยละ 12.3 ตรวจทุกเดือนน้อยสุด ร้อยละ 5.3 และมารดาไม่ได้ ตรวจฟันบุตรเลย ร้อยละ 13.7 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการช่วยตรวจฟันบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
มารดาช่วยตรวจฟันให้บุตร	309	86.3
ความถี่ในการตรวจฟัน		
1. ตรวจทุกวันหลังแปรงฟัน	58	16.2
2. ตรวจทุกเดือน	19	5.3
3. ตรวจทุกสัปดาห์	44	12.3
4. ตรวจไม่สม่ำเสมอ	188	52.5
รวม	309	100.0

3.9 การปฏิบัติของมารดาเมื่อตรวจพบฟันผุของบุตร พบว่ามารดาส่วนมากรีบนำบุตรไปพบหมอเพื่อรักษาแต่เนิ่นๆ ร้อยละ 63.1 รองลงมาขอให้ลูกมีอาการปวดค่อยพาไปพบหมอ ร้อยละ 21.4 และไม่ทำอะไรเลยน้อยที่สุด ร้อยละ 15.5 ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการปฏิบัติของมารดาเมื่อตรวจพบฟันผุของบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
รีบพาไปพบหมอฟันเพื่อรักษาแต่เนิ่นๆ	195	63.1
ขอให้ลูกมีอาการปวดค่อยพาไปหาหมอ	66	21.4
ไม่ทำอะไรเลย	48	15.5
รวม	309	100.0

การเลี้ยงลูกด้วยนมขวด

1. การเลี้ยงลูกด้วยนมขวดพบว่า มารดาส่วนมากเลี้ยงลูกด้วยนมขวด ร้อยละ 82.4 โดยอายุของบุตรที่มารดาเริ่มให้อุ้มคนขวดมากที่สุดอยู่ในช่วง 2 - 12 เดือน ร้อยละ 49.5 รองลงมาตั้งแต่แรกเกิด ร้อยละ 22.7 ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน ร้อยละ 16.3 และ มากกว่า 12 เดือนขึ้นไปน้อยสุ้ดร้อยละ 11.5 ดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 จำนวนและร้อยละของมารดาที่เลี้ยงลูกด้วยนมขวด จำแนกตามอายุของบุตร
ที่เริ่มดื่มนมขวด

	จำนวน	ร้อยละ
มารดาเลี้ยงบุตรด้วยนมขวด	295	82.4
อายุบุตรที่เริ่มดื่มนมขวด		
ตั้งแต่แรกเกิด	67	22.7
2 - 12 เดือน	146	49.5
มากกว่า 12 เดือนขึ้นไป	34	11.5
ตั้งแต่แรกเกิดจนปัจจุบัน	48	16.3
รวม	295	100.0

2. การปฏิบัติของมารดาเมื่อบุตรดื่มนมขวด พบว่ามารดาให้บุตรดื่มน้ำตามเป็นบางครั้ง
มากที่สุด ร้อยละ 43.7 รองลงมาดื่มน้ำตามทุกครั้ง ร้อยละ 43.4 ดื่มน้ำตามเป็นส่วนใหญ่
ร้อยละ 7.8 และไม่ได้ดื่มน้ำตามเลย ร้อยละ 5.1 ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการปฏิบัติของมารดาหลังบุตรดื่มนมขวด

	จำนวน	ร้อยละ
ดื่มน้ำตามทุกครั้ง	128	43.4
ดื่มน้ำตามเป็นส่วนใหญ่	23	7.8
ดื่มน้ำตามเป็นบางครั้ง	129	43.7
ไม่ได้ดื่มน้ำตามเลย	15	5.1
รวม	295	100.0

3. มารดาปล่อยให้บุตรหลับคาขวดนม พบว่ามารดาส่วนมากปล่อยให้บุตรหลับคา
ขวดนม ร้อยละ 65.4 โดยปล่อยให้หลับคาขวดนมเฉพาะเวลานอนตอนเย็นมากที่สุด ร้อยละ 27.7
รองลงมา เฉพาะเวลานอนตอนกลางวัน ร้อยละ 21.5 และหลับคาขวดนมทุกครั้งที่บุตรดื่มนมขวด
น้อยสุคร้อยละ 16.2 ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการปล่อยให้บุตรหลับคาขวนนม

	จำนวน	ร้อยละ
มารดาปล่อยให้บุตรหลับคาขวนนม	234	65.4
ความถี่ในการปล่อยให้บุตรหลับคาขวนนม		
ทุกครั้งที่ถูกดูคนมขวด	58	16.2
เฉพาะเวลานอนตอนกลางวัน	77	21.5
เฉพาะเวลานอนตอนเย็น	99	27.7
รวม	234	100.0

4. การปฏิบัติของมารดาเมื่อบุตรหลับคาขวนนม พบว่ามารดาส่วนมากดึงขวนนมออกทุกครั้ง ร้อยละ 78.2 รองลงมาดึงออกส่วนใหญ่ ร้อยละ 10.3 ดึงออกเป็นบางครั้ง ร้อยละ 9.8 และจำไม่ได้น้อยสุด ร้อยละ 1.7 ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการปฏิบัติของมารดาเมื่อบุตรหลับคาขวนนม

	จำนวน	ร้อยละ
ดึงออกทุกครั้ง	183	78.2
ดึงออกเป็นส่วนใหญ่	24	10.3
ดึงออกเป็นบางครั้ง	23	9.8
จำไม่ได้	4	1.7
รวม	234	100.0

5. มารดาอนุญาตให้บุตรดื่มนมมือนมขวด พบว่ามารดาส่วนมากให้บุตรดื่มนมมือนมขวด ร้อยละ 33.2 โดยดื่มนมทุกวันมากที่สุด ร้อยละ 49.0 รองลงมาดื่มนมเป็นบางวัน ร้อยละ 41.8 และนานๆครั้ง ไม่สม่ำเสมอ น้อยสุด ร้อยละ 9.2 ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการค้ำมือคักของบุตร

	จำนวน	ร้อยละ
มารดาอนุญาตให้บุตรค้ำมือนมคัก	98	33.2
ความถี่ในการค้ำมือนมคักของบุตร		
ค้ำทุกวัน	48	49.0
ค้ำเป็นบางวัน	41	41.8
นานๆครั้งไม่สม่ำเสมอ	9	9.2
รวม	98	100.0

6. อายุของบุตรที่มารดาให้เลิกค้ำนมขวด พบว่า มารดาให้บุตรเลิกนมขวดมากที่สุด ในช่วงอายุต่ำกว่า 12 เดือน ร้อยละ 26.8 รองลงมา 25 - 36 เดือน ร้อยละ 26.3 มากกว่า 37 เดือน ร้อยละ 17.9 และ 13 - 24 เดือนน้อยสุด ร้อยละ 11.5 โดยบุตรเลิกนมขวดอายุต่ำสุด 2 เดือน อายุสูงสุด 52 เดือน และอายุเฉลี่ย 25 เดือน ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามอายุของบุตรที่เลิกค้ำนมขวด

	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 12 เดือน	96	26.8
13 - 24 เดือน	41	11.5
25 - 36 เดือน	94	26.3
มากกว่า 37 เดือนขึ้นไป	64	17.9
รวม	295	100.0

หมายเหตุ

อายุต่ำสุด 2 เดือน อายุสูงสุด 52 เดือน อายุเฉลี่ย 25 เดือน และมารดาไม่ให้บุตร
ดื่มนมขวด จำนวน 63 คน ร้อยละ 17.6

การอนุญาตให้บุตรรับประทานขนมและน้ำอัดลม

1. มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม พบว่ามารดาส่วนมากอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม ร้อยละ 85.2 โดยอนุญาตให้รับประทาน 1 ครั้งต่อวันมากที่สุด ร้อยละ 42.6 รองลงมา 2 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 32.1 จำนวน 3 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 16.7 จำนวน 4 ครั้งต่อวัน ร้อยละ 5.6 และ จำนวน 5 ครั้งต่อวันน้อยสุด ร้อยละ 3.0 จำนวนครั้งต่อวันต่ำสุดที่มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานขนมคือ 1 ครั้ง สูงสุด 5 ครั้ง และเฉลี่ย 1.9 ครั้ง ดังตารางที่ 33

ตารางที่ 33 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามจำนวนครั้งต่อวันที่ยอมอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม

	จำนวน	ร้อยละ
มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม	305	85.2
จำนวนครั้งต่อวันที่บุตรรับประทานขนม		
1 ครั้ง	130	42.6
2 ครั้ง	98	32.1
3 ครั้ง	51	16.7
4 ครั้ง	17	5.6
5 ครั้ง	9	3.0
รวม	305	100.0

หมายเหตุ

จำนวนครั้งต่อวันที่บุตรรับประทานขนมต่ำสุด1 ครั้ง สูงสุด 5 ครั้ง จำนวนเฉลี่ย 1.9 ครั้ง และมารดาไม่อนุญาตให้บุตรรับประทานขนม ร้อยละ 14.8

2. ชนิดของขนมที่บุตรรับประทานบ่อยที่สุด โดยมารดาสามารถเลือกได้หลายชนิด พบว่ามารดาส่วนมากอนุญาตให้บุตรรับประทานลูกอม ร้อยละ 47.5 รองลงมาช็อคโกแลต ร้อยละ 46.4 หมากฝรั่ง ร้อยละ 37.4 เจลลี่ ร้อยละ 27.9 เวเฟอร์เคลือบช็อคโกแลต ร้อยละ 22.3 และ คุกกี้ ร้อยละ 20.7 ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามชนิดของขนมที่บุตรรับประทานบ่อย

	จำนวน	ร้อยละ
ช็อคโกแลต	166	46.4
หมากฝรั่ง	134	37.4
วุ้น	74	20.7
ลูกอม	170	47.5
เจลลี่	100	27.9
เวเฟอร์เคลือบช็อคโกแลต	80	22.3

3. เวลาที่มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม พบว่ามารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานไม่เป็นเวลามากสุด ร้อยละ 76.1 รองลงมาหลังมื้ออาหาร ร้อยละ 19.3 ก่อนนอนกลางวัน ร้อยละ 3.0 ก่อนมื้ออาหาร ร้อยละ 1.3 และพร้อมมื้ออาหารน้อยสุด ร้อยละ 0.3 ดังตารางที่ 35

ตารางที่ 35 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามเวลาที่มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม

	จำนวน	ร้อยละ
เวลาไม่แน่นอน	232	76.1
ก่อนนอนตอนกลางวัน	9	3.0
ก่อนมื้ออาหาร	4	1.3
พร้อมมื้ออาหาร	1	0.3
หลังมื้ออาหาร	59	19.3
รวม	305	100.0

4. การปฏิบัติของมารดาหลังบุตรรับประทานขนม โดยมารดาสามารถเลือกปฏิบัติได้หลายวิธี พบว่ามารดาให้บุตรดื่มน้ำตามมากที่สุด ร้อยละ 47.9 รองลงมาบ้วนปากแรง ๆ ร้อยละ 21.2 ไม่ได้บอกให้ทำอะไรเลย ร้อยละ 24.6 บ้วนปากร่วมกับการแปรงฟัน ร้อยละ 15.8 และแปรงฟันทันทีน้อยสุด ร้อยละ 7.2 มารดาที่ไม่อนุญาตให้บุตรรับประทานขนมเลยร้อยละ 14.8 ดังตารางที่ 36

ตารางที่ 36 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการปฏิบัติของมารดาหลังบุตรรับประทานนม

	จำนวน	ร้อยละ
บ้วนปากร่วมกับการแปรงฟัน	48	15.8
แปรงฟันทันที	22	7.2
บ้วนปากแรงๆ	76	21.2
ดื่มน้ำตามทุกครั้ง	146	47.9
ไม่ได้บอกให้ทำอะไร	75	24.6

หมายเหตุ

มารดาที่ไม่อนุญาตให้บุตรรับประทานนม จำนวน 53 คน ร้อยละ 14.8

5. มารดาอนุญาตให้บุตรดื่มน้ำอัดลม พบว่ามารดาส่วนมากอนุญาตให้บุตรดื่มน้ำอัดลม ร้อยละ 77.7 โดยดื่มน้ำวันละ 1 ครั้งต่อวันมากที่สุดร้อยละ 71.6 ดื่ม 2 ครั้งต่อวันร้อยละ 20.5 ดื่ม 3 ครั้งต่อวันร้อยละ 5.0 ดื่ม 4 ครั้งต่อวันร้อยละ 1.8 และ ดื่มน้ำวันละ 5 ครั้งขึ้นไปน้อยสุดร้อยละ 1.1 ดังตารางที่ 37

ตารางที่ 37 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามจำนวนครั้งต่อวันที่มารดาอนุญาตให้บุตร ดื่มน้ำอัดลม

	จำนวน	ร้อยละ
มารดาอนุญาตให้บุตรดื่มน้ำอัดลม	278	77.7
จำนวนครั้งต่อวันที่บุตรดื่มน้ำอัดลม		
1 ครั้ง	199	71.6
2 ครั้ง	57	20.5
3 ครั้ง	14	5.0
4 ครั้ง	5	1.8
ตั้งแต่ 5 ครั้งขึ้นไป	3	1.1
รวม	278	100.0

หมายเหตุ

ต่ำสุด 1 ครั้ง สูงสุด 5 ครั้ง เฉลี่ย 1.4 ครั้ง ต่อวัน

6. ช่วงเวลาที่มีการอนุญาตให้บุตรคิมน้ำอัดลม พบว่ามารดาส่วนมากอนุญาตให้บุตรคิมน้ำอัดลมแต่ไม่เป็นเวลาที่แน่นอน ร้อยละ 77.3 รองลงมาหลังมื้ออาหาร ร้อยละ 20.5 ก่อนมื้ออาหาร ร้อยละ 4.0 ก่อนนอนตอนกลางวัน ร้อยละ 1.1 และน้อยสุดพร้อมมื้ออาหาร ร้อยละ 0.7 ดังตารางที่ 38

ตารางที่ 38 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามช่วงเวลาที่มีการอนุญาตให้บุตรคิมน้ำอัดลม

	จำนวน	ร้อยละ
คิมน้ำไม่เป็นเวลา	215	77.3
ก่อนมื้ออาหาร	11	4.0
หลังมื้ออาหาร	57	20.5
พร้อมมื้ออาหาร	2	0.7
ก่อนนอนตอนกลางวัน	3	1.1
รวม	278	100.0

หมายเหตุ

มารดาไม่อนุญาตให้บุตรคิมน้ำอัดลม จำนวน 63 คน ร้อยละ 22.7

7. การปฏิบัติของมารดาหลังจากบุตรคิมน้ำอัดลม พบว่ามารดาส่วนมากไม่ได้บอกให้บุตรทำอะไร ร้อยละ 65.1 รองลงมาบ้วนปากแรงๆ ร้อยละ 25.9 ให้แปรงฟันและบ้วนปากทันที ร้อยละ 8.3 และให้แปรงฟันทันทีน้อยสุด ร้อยละ 0.7 โดยมารดาที่ไม่อนุญาตให้บุตรคิมน้ำอัดลม ร้อยละ 22.3 ดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 จำนวนและร้อยละของมารดา จำแนกตามการปฏิบัติของมารดาหลังจากบุตรคิมน้ำอัดลม

	จำนวน	ร้อยละ
แปรงฟันและบ้วนปากทันที	23	8.3
แปรงฟันทันที	2	0.7
บ้วนปากแรงๆ	72	25.9
ไม่ได้ทำอะไร	181	65.1
รวม	278	100.0

ภาวะฟันผุ

จากการศึกษาพบว่าเด็กอนุบาลฟันปกติ ร้อยละ 21.5 มีภาวะฟันผุ ร้อยละ 78.5 ของนักเรียนทั้งหมด ในจำนวนนี้มีภาวะฟันผุ 1 - 3 ซี่ ร้อยละ 20.4 ภาวะฟันผุ 4 - 6 ซี่ ร้อยละ 21.8 ภาวะฟันผุมากกว่า 7 ซี่ขึ้นไป ร้อยละ 36.3 ดังตารางที่ 40

ตารางที่ 40 จำนวนและร้อยละของเด็กอนุบาล จำแนกตามภาวะฟันผุ

	ฟันผุ (d)		ฟันถอน (m)		ฟันอุด (f)		ฟันผุ ถอน อุด (dmf)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปกติ	0	0	0	0	0	0	77	21.5
ภาวะฟันผุ	83	23.2	311	86.9	293	81.8	281	78.5
1 - 3 ซี่	86	24.0	42	11.7	47	13.1	73	20.4
4 - 6 ซี่	89	24.9	4	1.1	15	4.2	78	21.8
มากกว่า 7 ซี่	100	27.9	1	0.3	3	0.8	130	36.3

ดัชนีฟันผุ

จากการศึกษาพบว่าเด็กอนุบาลมีค่าเฉลี่ยฟันผุ 5 ซี่ต่อคน หรือมีค่าอยู่ระหว่าง 4 – 6 ซี่ต่อคน โดยเด็กหญิง มีค่าเฉลี่ยฟันผุ 6 ซี่ หรือมีค่าอยู่ระหว่าง 5 - 7 ซี่ ซึ่งมากกว่าเด็กชายที่ค่าเฉลี่ยฟันผุ 5 ซี่ต่อคน หรือมีค่าอยู่ระหว่าง 4–6 ซี่ต่อคน และนักเรียนในเขตเทศบาลมีค่าเฉลี่ยฟันผุ 6 ซี่ต่อคน หรือมีค่าอยู่ระหว่าง 5–7 ซี่ต่อคน ซึ่งมากกว่าเด็กนักเรียนนอกเขตเทศบาลที่มีค่าเฉลี่ยฟันผุ 5 ซี่ต่อคน หรือมีค่าอยู่ระหว่าง 4 – 5 ซี่ต่อคน แม้จะพบค่าเฉลี่ยฟันผุต่อคนจะแตกต่างกันระหว่างนักเรียนหญิง และนักเรียนชาย นักเรียนในเขตเทศบาล และนอกเขตเทศบาลก็ตาม แต่ไม่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยฟันผุทางสถิติ ดังตารางที่ 41

ตารางที่ 41 จำนวน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีพิ้นผุ จำแนกตามเพศและเขตที่ตั้งโรงเรียน

	จำนวน	เฉลี่ย (ซึ่)	S.D	95% CI	
				ต่ำ	สูง
รวม	358	5.24	4.59	4.76	5.71
1. เพศ					
1.1 ชาย	185	4.80	4.24	4.27	5.50
1.2 หญิง	173	5.62	4.92	4.88	6.36
2. เขตที่ตั้งโรงเรียน					
2.1. เขตเทศบาล	101	6.13	5.05	5.13	7.12
2.1.1 ชาย	53	5.36	5.16	3.93	6.78
2.1.2 หญิง	48	6.98	4.83	5.58	8.38
2.2 นอกเขตเทศบาล	257	4.89	4.35	4.36	5.43
2.2.1 ชาย	132	4.70	3.81	4.04	5.35
2.2.2 หญิง	125	5.10	4.95	4.23	5.96

พฤติกรรมการช่วยเหลือทันตสุขภาพบุตรของมารดาที่มีผลต่อภาวะฟันผุของบุตร

1. ความสัมพันธ์ของข้อมูลทั่วไปกับภาวะฟันผุ พบว่าอายุของมารดาสัมพันธ์กับภาวะฟันผุอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 โดยมารดาอายุน้อยบุตรมีโอกาสฟันผุมากกว่ามารดาที่อายุมาก ส่วนตัวแปรระดับการศึกษาของมารดา อาชีพมารดา รายได้มารดา อาชีพบิดา รายได้บิดา จำนวนบุตร ลำดับของบุตรที่ได้รับการตรวจฟัน เพศของบุตร และเขตพื้นที่ที่ตั้งของโรงเรียนไม่พบความสัมพันธ์กับภาวะฟันผุ ดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 จำนวนและร้อยละของมารดาและบิดาเด็กนักเรียนที่มีภาวะฟันผุจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของมารดาและบิดา

	ฟันผุ		ฟันไม่ผุ		ผลการทดสอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p
ยอดรวม	281	78.5	77	21.5		
อายุ					13.63	0.01
1. ต่ำกว่า 25 ปี	30	73.2	11	26.8		
2. 25 - 29 ปี	78	88.6	10	11.4		
3. 30 - 34 ปี	97	82.2	21	17.8		
4. 35 - 39 ปี	56	68.3	26	31.7		
5. ตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป	20	69.0	9	31.0		
การศึกษามารดา					6.16	0.19
1. ประถมศึกษา	82	85.4	14	14.6		
2. มัธยมศึกษาตอนต้น	73	76.8	22	23.2		
3. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ เทียบเท่า (ปวช.)	60	76.9	18	23.1		
4. อนุปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	18	85.7	3	14.3		
5. ปริญญาตรีและสูงกว่า ปริญญาตรี	48	70.6	20	29.4		
อาชีพมารดา					8.01	0.09
1. รับจ้าง	72	86.7	11	13.3		
2. เกษตรกร	112	78.3	31	21.7		
3. ค้าขาย	33	66.0	17	34.0		
4. แม่บ้าน	27	77.1	8	22.9		
5. อื่น ๆ	37	78.7	10	21.3		

ตารางที่ 42 (ต่อ)

	พินสุ		พินไม่สุ		ผลการทดสอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p
รายได้มารดา					1.96	0.74
1. ต่ำกว่า 2,000 บาท	46	83.6	9	16.4		
2. 2,001 - 4,000 บาท	79	80.6	19	19.4		
3. 4,001 - 6,000 บาท	57	75.0	19	25.0		
4. 6,001 - 8,000 บาท	42	77.8	18	24.0		
อาชีพบิดา					6.91	0.08
1. เกษตรกร	67	88.2	9	11.8		
2. รับจ้าง	142	77.6	41	22.4		
3. ค้าขาย	34	70.8	14	29.2		
4. รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ	38	74.5	13	25.5		
รายได้บิดา					6.65	0.16
1. ต่ำกว่า 2,000 บาท	22	81.5	5	18.5		
2. 2,001 - 4,000 บาท	56	86.2	9	13.8		
3. 4,001 - 6,000 บาท	74	77.9	21	22.1		
4. 6,001 - 8,000 บาท	78	80.4	19	19.6		
5. ตั้งแต่ 8,001 บาทขึ้นไป	51	68.9	23	31.1		
จำนวนบุตร					1.60	0.45
1. 1 คน	93	78.2	26	21.8		
2. 2 คน	156	77.2	46	22.8		
3. มากกว่า 2 คนขึ้นไป	32	86.5	5	13.5		
ลำดับของบุตรที่ได้รับการ ตรวจฟัน					2.15	0.34
1. คนที่ 1	163	76.2	51	23.8		
2. คนที่ 2	103	81.1	24	18.9		
3. มากกว่าคนที่ 2 คนขึ้นไป	15	88.2	2	11.8		

ตารางที่ 42 (ต่อ)

	ฟันผุ		ฟันไม่ผุ		ผลการทดสอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p
เพศของบุตร					0.68	0.41
1. ชาย	142	76.8	43	23.2		
2. หญิง	139	80.3	34	19.7		
เขตพื้นที่ตั้งของโรงเรียน					0.61	0.44
1. เขตเทศบาล	82	81.2	19	18.8		
2. นอกเขตเทศบาล	199	77.4	58	22.6		

2. ความสัมพันธ์ของข้อมูลพฤติกรรมการช่วยเหลือทันตสุขภาพบุตรของมารดากับภาวะฟันผุ พบว่า มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม และมารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานลูกอมมีความสัมพันธ์กับภาวะฟันผุอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ส่วนตัวแปรการเช็ดเหงือก ลื่น กระพุ้งแก้มใน ระยะที่ฟันยังไม่ขึ้น การควบคุมการแปรงฟันของบุตร การตรวจความสะอาดซ้ำหลังบุตรแปรงฟัน การชื่นชมและโอบกอดบุตรเมื่อบุตรทำตามคำแนะนำ มารดาปล่อยให้บุตรหลับคาขวนนม มารดา ดึงขวนนมออกเมื่อบุตรหลับคาขวนนม มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานเจลลี่ และมารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานช็อคโกแลตพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะฟันผุ ดังตารางที่ 43

ตารางที่ 43 จำนวนและร้อยละของมารดาและเด็กนักเรียนที่มีภาวะฟันผุจำแนกตามข้อมูล พฤติกรรมการช่วยเหลือทันตสุขภาพบุตรของมารดา

	ฟันผุ		ฟันไม่ผุ		ผลการทดสอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p
มารดาเช็ดเหงือก ลื่น กระพุ้ง แก้มในระยะที่ฟันยังไม่ขึ้น					0.87	0.35
1. ปฏิบัติ	253	77.8	72	22.2		
2. ไม่ปฏิบัติ	28	84.8	5	15.2		

ตารางที่ 43 (ต่อ)

	พินสุ		พินไม่สุ		ผลการทดสอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p
มารดาควบคุมการแปรงฟัน					1.78	0.18
ของบุตร						
1. ควบคุม	268	77.9	76	22.1		
2. ไม่ได้ควบคุม	13	92.9	1	7.1		
มารดาตรวจความสะอาดซ้ำ					2.34	0.13
หลังบุตรแปรงฟัน						
1. ตรวจ	250	77.4	73	22.6		
2. ไม่ได้ตรวจ	31	88.6	4	11.4		
มารดาชื่นชมและโอบกอดบุตร					0.81	0.37
เมื่อบุตรปฏิบัติตามคำแนะนำ						
1. ปฏิบัติ	272	78.2	76	21.8		
2. ไม่ปฏิบัติ	9	90.0	1	10.0		
มารดาปล่อยให้บุตรหลับคา					0.58	0.45
ขวดนม						
1. ปฏิบัติ	223	79.4	58	20.6		
2. ไม่ปฏิบัติ	58	75.3	19	24.7		
มารดาดึงขวดนมออกเมื่อบุตร					0.01	0.93
หลับคาขวดนม						
1. ปฏิบัติ	137	78.3	38	21.7		
2. ไม่ปฏิบัติ	144	78.7	39	21.3		
มารดาอนุญาตให้บุตร					5.72	0.02
รับประทานอาหารนม						
1. อนุญาต	246	80.7	59	19.3		
2. ไม่อนุญาต	35	66.0	18	34.0		

ตารางที่ 43 (ต่อ)

	ฟันผุ		ฟันไม่ผุ		ผลการทดสอบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	χ^2	p
มารดาอนุญาตให้บุตร					22.87	0.000
รับประทานลูกอม						
1. อนุญาต	152	89.4	18	10.6		
2. ไม่อนุญาต	129	68.6	59	31.4		
มารดาอนุญาตให้บุตร					2.49	0.11
รับประทานเจลลี่						
1. อนุญาต	84	84.0	16	16.0		
2. ไม่อนุญาต	197	76.4	61	23.6		
มารดาอนุญาตให้บุตร					1.47	0.23
รับประทานช็อคโกแลต						
1. อนุญาต	135	81.3	31	18.7		
2. ไม่อนุญาต	146	76.0	46	24.0		

3. ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะฟันผุเด็ก ในการวิเคราะห์ได้ใช้ตัวแปรข้อมูลทั่วไปของมารดา และเด็ก กับพฤติกรรมการช่วยดูแลทันตสุขภาพบุตรของมารดา เฉพาะตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการช่วยดูแลทันตสุขภาพบุตรของมารดานำไปวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบลอจิสติก ผลการวิเคราะห์พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อภาวะฟันผุมี 2 ตัวแปร ได้แก่ อายุมารดา (มีผลทางลบ) และมารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานลูกอม ซึ่งร่วมกันอธิบายพฤติกรรมการช่วยดูแลทันตสุขภาพบุตรของมารดาที่มีผลต่อภาวะฟันผุเด็กอายุ 5 ปีได้ร้อยละ 78.5 โดยตัวแปรมารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานลูกอมมีอิทธิพลมากกว่าอายุมารดา ดังตารางที่ 44

ตารางที่ 44 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะฟันผุ

ตัวแปร	B	SE	P	OR	OR 95%CI	
					ต่ำ	สูง
ค่าคงที่	1.38	0.46	0.00	3.97		
อายุมารดา	- 0.25	0.12	0.04	0.78	0.61	0.99
มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานขนม	0.21	0.35	0.54	1.24	0.62	2.45
มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานลูกอม	1.29	0.31	0.00	3.61	1.96	6.68

ร้อยละของการทำนายถูกต้อง 78.5 โดยมีรูปแบบสมการลอจิสติก ดังนี้

$$\ln \left(\frac{Y}{1 - Y} \right)$$

$$= 1.38 - 0.25X_1 + 1.29X_2$$

- เมื่อ

Y

=

ภาวะฟันผุ
- X₁

=

อายุมารดา
- X₂

=

มารดาอนุญาตให้บุตรรับประทานลูกอม